

Οδηγός γλωσσικής επιμέλειας για συγγραφείς¹ (α' έκδοση)

Ο «Οδηγός γλωσσικής επιμέλειας για συγγραφείς» έχει διαμορφωθεί με κείμενο αναφοράς το κείμενο της έντυπης έκδοσης (νέα βασική έκδοση, 2011²) του Διοργανικού Εγχειριδίου Σύνταξης Κειμένων, το οποίο και διασκευάστηκε, για να ανταποκριθεί, όσο το δυνατόν πιο ικανοποιητικά, στις ανάγκες ενός χρηστικού βοηθήματος.

Επικεντρώνεται σε χαρακτηριστικές προβληματικές περιπτώσεις γλωσσικών ζητημάτων, επομένως συνιστάται η προσφυγή και στο Διοργανικό Εγχειρίδιο (σελ. 149-204), που καλύπτει με σχετική πληρότητα γλωσσικά προβλήματα που αφορούν τα εξής: στίξη [τελεία, κόμμα, άνω τελεία, διπλή τελεία, παρένθεση, αγκύλες, εισαγωγικά, ενωτικό, παύλα μεσαίου μεγέθους, μεγάλη παύλα (διπλή ή μονή), αποσιωπητικά, κάθετος], χρήση πλάγιων χαρακτήρων, κεφαλαία και μικρά, το τελικό νι, ξενικά κύρια ονόματα, συντομογραφίες, αρκτικόλεξα, αριθμοί, ημερομηνίες και ώρες, γραμματική και συντακτικό. Επισημαίνεται πως αποτελεί απλώς έναν χρηστικό Οδηγό («Καλές Πρακτικές» για τους συγγραφείς των ακαδημαϊκών συγγραμμάτων) που προβλέπεται να εμπλουτιστεί σε επόμενη έκδοσή του, και σε καμία περίπτωση **δεν υποκαθιστά τη φιλολογική επιμέλεια από τους επαγγελματίες επιμελητές/διορθωτές κειμένων.**

1 Εφόσον το υλικό παράγεται από Συγγραφική Ομάδα, συστήνεται η επιμέλεια του ύφους (ώστε να καταστεί ομοιογενές) πριν την τελική παράδοση του κειμένου.

2 Διοργανικό Εγχειρίδιο Σύνταξης Κειμένων, διαθέσιμο στη διεύθυνση:

(<http://bookshop.europa.eu/el/interinstitutional-style-guide-2011-pbOA3110655/>).

Hellenic Academic Libraries Link

HEALLINK
Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Σύνδεσμος Ελληνικών
Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

 grnet
Networking Research and Education

Εθνικό Δίκτυο
Έρευνας και Τεχνολογίας

Εθνικό
Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ε.Π. "Εκπαίδευση
και Δια Βίου Μάθηση"

 ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Περιεχόμενα Οδηγού

Από τη σελίδα των Περιεχομένων μεταβαίνετε στο θέμα που αναζητάτε με υπερσύνδεσμο που σας μεταφέρει στο αντίστοιχο σημείο του Οδηγού.

1. Ορθογραφία	3
2. Στίξη	4
2.1 Τελεία	4
2.2 Κόμμα	5
2.2.1. Χρήση κόμματος μέσα στην πρόταση	5
2.2.2 Χρήση κόμματος μέσα στην περίοδο	6
3. Γραμματική	8
4. Συντακτικό	10
Παράρτημα	15
Λίστες και Απαρίθμηση	15
Ορολογία στην ελληνική ή/και σε άλλες γλώσσες	16

1. Ορθογραφία

Σε γενικές γραμμές συστήνεται στους συγγραφείς να εφαρμόζουν τους ορθογραφικούς κανόνες της σχολικής Γραμματικής (του Γυμνασίου), καθώς και τους συμβατικούς κανόνες του Διοργανικού Εγχειριδίου (για τις περιπτώσεις εκείνες που δεν επιλύονται τελεσίδικα στην εν λόγω σχολική Γραμματική³).

Συγκεκριμένα, εφιστάται η προσοχή στα εξής:

- Η **ορθογραφία** μέσα στο κείμενο να είναι **ενιαία**, δηλαδή η ίδια λέξη να γράφεται παντού με τον ίδιο τρόπο.
- **Ορθογραφία ομόηχων λέξεων** (π.χ. παράλειψη=παράβλεψη, αποκλεισμός, **ενώ** παράληψη= παραλαβή κ.ά.), γιατί το σύστημα ορθογραφικού και γραμματικού ελέγχου δεν αναγνωρίζει τέτοιου είδους λάθη.
- **Ορθογραφία σύνθετων λέξεων το δεύτερο συνθετικό των οποίων αρχίζει από ρο**. Κριτήριο (για τη γραφή των λέξεων με ένα ή με δύο ρο) είναι η παλαιότητα ή μη καθιέρωση και όχι ο λόγιος ή μη χαρακτήρας του συνθέτου, οπότε **τα νεότερα σύνθετα, «λόγια» ή μη, να γράφονται με ένα ρο**.

Συγκεκριμένα, διατηρούνται τα δύο ρο σε λέξεις αρχαίας ελληνικής προέλευσης, ενώ με ένα ρο γράφονται τα σύνθετα που έχουν, για παράδειγμα, λέξη ξενικής προέλευσης ως πρώτο ή δεύτερο συνθετικό, τα εθωνύμια, καθώς και τα επίθετα που περιέχουν συνθετικά τα οποία παράγονται από εθωνύμια.

Ενδεικτικά παραδείγματα: παχύρρυστα, ομόρριζες, έρρινη, αντίρροπες, καταρρίπτω, απέρριπτα, συνέρραψα, μεταρρύθμιση, ταχύρρυθμα, αντιρρυσπαντική, ηχορρύπανση, φωτορρύπανση, **ενώ** αφισορύπανση, αντιρατσιστικός, Δευκορωσία, ελληνορωμαϊκή, φιλορωσικός.

- **Ορθογραφία θηλυκών ουσιαστικών σε -ια/-εια**.

Γενικά, τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ια προέρχονται κυρίως από ουσιαστικά ή από ρήματα σε -ω, ενώ τα θηλυκά ουσιαστικά σε -εια προέρχονται κυρίως από ρήματα σε -εύω.

Προσοχή στις σύνθετες λέξεις που, ενώ έχουν ως δεύτερο συνθετικό θηλυκά σε -εια, γράφονται με -ια:

Ενδεικτικά παραδείγματα: εταιρεία, κατασκοπεία, αντιπροσωπεία, συνοδεία, πειρατεία, λατρεία, ανδρεία, **θηρησκεία**, πορεία, καπηλεία,

ενώ τυπολατρία, ανανδρία, **ανεξιθησκία**, πρωτοπορία, πατριδοκαπηλία.

³ Για επίλυση γλωσσικών αποριών οι συγγραφείς μπορούν να ανατρέχουν στη σχολική Γραμματική του Γυμνασίου (http://www.pi-schools.gr/books/gymnasio/grammatiki_a_b_c/s_1_200.pdf). Επίσης, διαθέσιμες ηλεκτρονικά είναι: η Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Δημοτικού (<http://ebooks.edu.gr/courses/DSDIM-E104/document/4bd94046b5po/52404c085nvo/52404c4eh5kw.pdf>), οι Νεοελληνικές Γραμματικές του Τσολάκη και του Τριανταφυλλίδη (http://www.greek-language.gr/greekLang/files/document/modern_greek/grammatiki.tsolaki.pdf, http://www.greek-language.gr/greekLang/files/document/modern_greek/grammatiki.triantafyllidi.pdf), και το Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής του Τριανταφυλλίδη (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html). Τέλος, πολύτιμο βοήθημα συνιστά και το βιβλίο *Είναι λάθος ή δεν είναι; Ίδου η απορία...* (2013, Μεταίχιμο) της Καθηγήτριας του Παν. Πατρών Άννας Ιορδανίδου.

- Γραφή γ' ενικού λόγιων ρημάτων σε -όω > -ώ.

Ενδεικτικά παραδείγματα: πληροί, απαξιοί.

- **Μονολεκτική ή μη γραφή προθετικών εκφράσεων** που χρησιμοποιούνται πλέον ως επιρρήματα ή σύνδεσμοι.

Γράφονται με μία λέξη: απαρχής, απεναντίας, απέξω, απευθείας, αφενός, αφετέρου, αφούτου, διαμέσου, διαμιάς, ειδάλλως, ειδεμή, ενόσω, ενόψει, εντάξει, εντούτοις, εξαιτίας, εξάλλου, εξάπαντος, εξαρχής, εξίσου, επικεφαλής, επιπλέον, επιμέρους, επιτέλους, επιτόπου, εφόσον, καθαυτό, καθένα, καθεμία/καθεμιά, καθένα, καθεξής, καθετί, καθόσον, καθότι, καταγής, καταλογάδη, **καταρχάς και καταρχήν= αρχικά** (αλλά **κατ' αρχήν= ως προς τις βασικές αρχές**), κατεξοχήν, κατευθείαν, κιόλας, μεμιάς, μολαταύτα, μολονότι, μονομιάς, ολωσδιόλου, οποτεδήποτε, οπουδήποτε, οποσδήποτε, παρόλο, παρότι, προπαντός, προπάντων, υπόψη. Οι υπογραμμισμένες εκφράσεις ενίοτε γράφονται με δύο λέξεις.

Γράφονται με δύο λέξεις: από μέρους, εκ μέρους, εν γένει, εν λόγω, εν μέρει, εν πολλοίς, εξ ολοκλήρου, λόγου χάρη.

- Γραφή των **προθέσεων με, σε, για και από με έκθλιψη**. Να γράφονται με έκθλιψη, όταν, για παράδειγμα, ακολουθεί η αντωνυμία **αυτός:** σ' αυτόν τον τομέα, γι' αυτό το θέμα κ.ά.
- **Διατήρηση της ορθογραφίας και του αλφαβήτου προέλευσης στις στερεότυπες εκφράσεις:** a priori, αϊέν άριστεύειν κ.λπ.
- **Κύρια ονόματα**

Να διατηρούνται τα **ανθρωπωνύμια και τοπωνύμια στη γλώσσα προέλευσής τους** (π.χ. Steve Jobs, Stéphane Mallarmé), με εξαίρεση τις περιπτώσεις για τις οποίες υπάρχει καθιερωμένη γραφή στην ελληνική (για παράδειγμα Λονδίνο, Σάιξπηρ κ.ά.). Για τη μεταγραφή τους, βλ. τις οδηγίες που παρέχονται στο Διοργανικό Εγχειρίδιο⁴.

2. Στίξη

2.1 Τελεία

Η τελεία χρησιμοποιείται κυρίως για τον χωρισμό μερών του γραπτού λόγου που έχουν ολοκληρωμένο νόημα, στις συντομογραφίες, για τον χωρισμό μεγάλων αριθμών σε ομάδες τριών ψηφίων (π.χ. 7.000.000), στη δήλωση της ώρας (π.χ. 12:30)⁵.

* Προσοχή, δεν χρησιμοποιείται **ποτέ τελεία στις χρονολογίες**.

⁴ Διαθέσιμες στη διεύθυνση: <http://publications.europa.eu/code/el/el-4100500el.htm#1051>

⁵ Είναι αποδεκτή και η χρήση διπλής τελείας αντί τελείας (π.χ. 12:30).

Επιπλέον:

- α) Μετά την τελεία (σημείο στίξης) εισάγεται απλό (και όχι διπλό) διάστημα.
- β) Έπειτα από συντομογραφία που τελειώνει με τελεία (για παράδειγμα π.χ.) δεν εισάγεται και άλλη τελεία.
- γ) Στις υποσημειώσεις εισάγεται πάντα τελεία.
- δ) Αποφεύγεται η τελεία σε τίτλους και επικεφαλίδες, καθώς και όταν προηγείται αναφορά διεύθυνσης στο διαδίκτυο.

2.2 Κόμμα

Σε γενικές γραμμές, η χρήση του κόμματος δεν μπορεί να υπαχθεί πάντα σε κανόνες, γιατί: δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν όλες οι περιπτώσεις, συχνά η χρήση του ρυθμίζεται από την υποκειμενική κρίση του γράφοντος και από το είδος των γραφομένων και, επειδή, πλέον των κανόνων, κριτήριο χρησιμοποίησής του ή μη, εντέλει, είναι η συνεισφορά του στην ευκρίνεια των νοημάτων.

Ωστόσο, επειδή είναι το πλέον συχνό σημείο στίξης και προς αποφυγή παρανοήσεων, παρατίθενται οι επόμενοι κανόνες στίξης και συστήνεται η αξιοποίησή τους (συνοπτικά η θεωρία, για παραδείγματα βλ. *Διοργανικό Εγχειρίδιο*):

2.2.1. Χρήση κόμματος μέσα στην πρόταση

- α) **Χωρίζονται με κόμμα οι ασύνδετοι όμοιοι όροι** της πρότασης.
- β) **Δεν χωρίζονται με κόμμα οι όροι της πρότασης που συνδέονται με τους συμπλεκτικούς συνδέσμους (και, ούτε) και με τους διαζευκτικούς συνδέσμους (ή, είτε).**

* Χωρίζονται, όμως, με κόμμα οι όροι της πρότασης που συνδέονται με το ούτε και με το είτε, όταν είναι περισσότεροι από δύο.

- γ) **Χωρίζονται με κόμμα τα αρνητικά ή βεβαιωτικά μόρια στην αρχή της πρότασης.**
- δ) **Χωρίζονται με κόμμα τα επιρρήματα που συνδέουν** (συμπερασματικά, αντιθετικά κ.λπ.) **με τα προηγούμενα** (συνδετικά και προτασιακά επιρρήματα), καθώς και οι προθετικές φράσεις.

* Τα συνδετικά, τα προτασιακά επιρρήματα και οι προθετικές φράσεις τοποθετούνται μεταξύ κομμάτων είτε μέσα στην πρόταση είτε στην αρχή της.

- ε) **Χωρίζονται με κόμμα, τόσο στην αρχή της πρότασης όσο και μέσα σ' αυτήν, οι φράσεις που εισάγονται με επιρρηματικά σύνολα τα οποία αποτελούνται από επίρρημα + πρόθεση.**

* Δεν χωρίζονται, όμως, με κόμμα οι εν λόγω φράσεις, όταν αποτελούν άμεσο προσδιορισμό του ρήματος της πρότασης από την οποία εξαρτώνται.

στ) **Χωρίζονται** με κόμμα **οι μετοχικές προτάσεις**, όταν: χρησιμοποιούνται παρενθετικά, είναι πολύ μεγάλες, βρίσκονται στην αρχή της περιόδου και δεν είναι πολύ μικρές, καθώς και όταν είναι επεξηγήσεις.

Κόμμα χρειάζεται και στις μετοχικές προτάσεις **με γενική απόλυτο** (εξαιρουμένων [...], λαμβανομένης υπόψη [...], δεδομένου ότι [...], συμπεριλαμβανομένου του [...] κ.λπ.).

ζ) **Χωρίζονται** με κόμμα **η παράθεση και η επεξήγηση** (περικλείονται από κόμματα, όταν είναι παρένθετες).

Επίσης, συχνά με κόμμα χωρίζεται **και η προεξαγγελτική παράθεση** (όχι πάντα, γιατί μερικές φορές παίρνει θαυμαστικό).

η) Χωρίζεται με κόμμα **η κλητική προσφώνηση** (περικλείεται από κόμματα, όταν είναι παρένθετη).

θ) Χωρίζονται με κόμματα **δύο ή περισσότερα επίθετα που αναφέρονται στο ίδιο ουσιαστικό**.

**Όταν όμως το τελευταίο επίθετο αποτελεί με το ουσιαστικό μία έννοια την οποία προσδιορίζει το προηγούμενο επίθετο, τότε τα δύο επίθετα δεν χωρίζονται με κόμμα.*

ι) **Δεν χωρίζονται** με κόμμα **οι σύντομοι χρονικοί προσδιορισμοί στην αρχή της πρότασης**.

2.2.2 Χρήση κόμματος μέσα στην περίοδο

α) Οι **ασύνδετες ισοδύναμες** (κύριες ή δευτερεύουσες) **προτάσεις χωρίζονται** με κόμμα.

β) **Δεν χωρίζονται** με κόμμα **οι ισοδύναμες** (κύριες με κύριες και δευτερεύουσες με δευτερεύουσες) **προτάσεις που συνδέονται με τους συμπλεκτικούς συνδέσμους (και, ούτε)**.

**Χωρίζονται, όμως, με κόμμα οι προτάσεις που συνδέονται με το ούτε, όταν είναι περισσότερες από δύο.*

γ) **Δεν χωρίζονται** με κόμμα **οι ισοδύναμες** (κύριες με κύριες και δευτερεύουσες με δευτερεύουσες) **προτάσεις που συνδέονται με τους διαζευκτικούς συνδέσμους (ή, είτε)**.

**Χωρίζονται, όμως, με κόμμα οι προτάσεις που συνδέονται με το είτε, όταν είναι περισσότερες των δύο.*

δ) **Χωρίζονται** με κόμμα **οι ισοδύναμες** (κύριες με κύριες και δευτερεύουσες με δευτερεύουσες) **προτάσεις, όταν συνδέονται με αντιθετικούς συνδέσμους**.

**Όταν όμως δεν αντιτίθενται προτάσεις αλλά όροι της ίδιας πρότασης, τότε δεν χρειάζεται κόμμα.*

ε) **Χωρίζονται** με κόμμα **οι κύριες παρενθετικές προτάσεις**. Στην περίπτωση αυτή, χρειάζονται δύο κόμματα και όχι ένα.

στ) Οι δευτερεύουσες χρονικές, αιτιολογικές, υποθετικές, συμπερασματικές, τελικές και εναντιωματικές προτάσεις (δηλαδή **οι λεγόμενες επιρρηματικές δευτερεύουσες προτάσεις**) **χωρίζονται** με κόμμα **από τις κύριες προτάσεις** από τις οποίες εξαρτώνται. Όταν οι εν λόγω δευτερεύουσες προτάσεις χρησιμοποιούνται παρενθετικά, χρειάζεται κόμμα τόσο πριν όσο και μετά απ' αυτές.

* Ωστόσο, μερικές φορές (κατά κανόνα, στις περιπτώσεις αυτές η δευτερεύουσα πρόταση έπεται της κύριας) η σύνδεση των προτάσεων αυτών με την κύρια πρόταση από την οποία εξαρτώνται είναι τόσο στενή και άμεση που να δικαιολογεί—ίσως και να επιβάλλει—την παράλειψη του κόμματος (στο σημείο αυτό υπεισέρχεται και η υποκειμενική κρίση του γράφοντος).

ζ) Οι λεγόμενες **ονοματικές δευτερεύουσες προτάσεις** (βουλητικές, ειδικές, ενδοιαστικές, πλάγιες ερωτηματικές) **δεν χωρίζονται με κόμμα από τις κύριες προτάσεις** από τις οποίες εξαρτώνται.

η) Οι λεγόμενες **επιθετικές αναφορικές προτάσεις** (δηλαδή αυτές που εισάγονται με την αντωνυμία ο οποίος ή με το που), **όταν είναι προσδιοριστικές** (ή, σύμφωνα με άλλη ορολογία, περιοριστικές ή μη προσθετικές, δηλαδή **όταν είναι απαραίτητο συμπλήρωμα του λόγου**), **δεν πρέπει να παίρνουν κόμμα, ενώ, όταν είναι μη προσδιοριστικές** (ή, σύμφωνα με άλλη ορολογία, μη περιοριστικές ή προσθετικές, δηλαδή **όταν δεν είναι απαραίτητο συμπλήρωμα του λόγου**), **το κόμμα είναι απαραίτητο**. Στις περιπτώσεις αυτές, η εσφαλμένη χρήση—ή η μη χρήση—του κόμματος έχει ως αποτέλεσμα τη νοηματική αλλοίωση του περιεχομένου του κειμένου.

*Οι λεγόμενες **ελεύθερες αναφορικές προτάσεις, όταν είναι ονοματικές, δηλαδή εισάγονται με τις αντωνυμίες όποιος, όσος, ό, τι, οποιοσδήποτε** κ.λπ., οπότε λειτουργούν ως υποκείμενο, αντικείμενο ή κατηγορούμενο του ρήματος της κύριας πρότασης, **δεν χωρίζονται με κόμμα από την κύρια πρόταση** από την οποία εξαρτώνται. **Όταν είναι επιρρηματικές, δηλαδή εισάγονται με τα αναφορικά αοριστολογικά επιρρήματα όπως, όπου, οπουδήποτε, όποτε** κ.λπ., **άλλοτε χωρίζονται και άλλοτε δεν χωρίζονται με κόμμα από την κύρια πρόταση** από την οποία εξαρτώνται. Δεν χωρίζονται με κόμμα μόνο όταν αποτελούν άμεσο επιρρηματικό προσδιορισμό του ρήματος της κύριας πρότασης. Στις άλλες περιπτώσεις (όταν δηλαδή δεν αποτελούν άμεσο επιρρηματικό προσδιορισμό του ρήματος της κύριας πρότασης) χωρίζονται με κόμμα από την κύρια πρόταση.

θ) **Το κόμμα και ο σύνδεσμος «και».**

- **Όταν ο σύνδεσμος «και» είναι συνδετικός, δεν χρειάζεται κόμμα**, γιατί συνδέει όμοια πράγματα.

*Όταν, όμως, πριν από το «και» που συνδέει δύο προτάσεις υπάρχει ένα «και» που συνδέει δύο όρους της πρώτης πρότασης, το κόμμα συνηθίζεται.

- Επίσης, **κόμμα** χρησιμοποιείται επίσης **πριν από το και, όταν υπάρχει μια ασυνέχεια στη ροή του λόγου**. Στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει σχεδόν πάντοτε αλλαγή υποκειμένου και συχνότατα μορφολογική ασυμμετρία των δύο προτάσεων (π.χ. στη σειρά υποκειμένου-ρήματος, στην αναφορά ή μη του υποκειμένου)· αντί του κόμματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί παύλα ή άνω τελεία.

- Όταν ο σύνδεσμος «και» είναι προσθετικός, τότε απαιτείται κόμμα.

- Υπάρχει και **αντιθετικό «και»**, πριν από το οποίο **χρειάζεται κόμμα**.

- **Πριν από τη συντομογραφία κ.λπ. (ή κτλ. ή κ.τ.λ.) δεν μπαίνει κόμμα.**

- **Πριν από το καθώς και** συνιστάται να **μπαίνει κόμμα**.

ι) Στις **απαριθμήσεις που εισάγονται με παύλες** (περιπτώσεις) τα επιμέρους τμήματα χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα.

ια) Το κόμμα, με την ονομασία υποδιαστολή, **χρησιμοποιείται στο αναφορικό ό,τι** (το **οτιδήποτε δεν παίρνει κόμμα**), καθώς και στους αριθμούς για τη διάκριση των δεκαδικών ψηφίων από τα ακέραια.

ιβ) Γενικότερα, **δεν χωρίζεται με κόμμα το υποκείμενο από το ρήμα**, εκτός αν, όπως προαναφέρθηκε στο στοιχείο ε), παρεμβάλλεται άλλη πρόταση ή προτάσεις ή άλλοι προσδιορισμοί, οπότε χρειάζονται δύο κόμματα και όχι ένα (**τα ίδια ισχύουν και μεταξύ ρήματος και αντικειμένου**).

3. Γραμματική

Γενικά, προσοχή στην **πολυτυπία** και στη **χρήση τύπων της καθαρεύουσας**, ιδίως όταν μπορούν να χρησιμοποιηθούν δόκιμοι τύποι της δημοτικής.

Συγκεκριμένα, εφιστάται η προσοχή στα εξής:

- **Γενική πτώση λόγιων τύπων (επιθέτων ή μετοχών).**

Ενδεικτικά παραδείγματα: μειονεκτουσών (και όχι μειονεκτούντων) ομάδων, ευρειών (και όχι ευρέων) συναινέσεων, υποβληθισών (και όχι υποβληθέντων) αιτήσεων κ.ά.

- **Θέση του τόνου στη γενική ορισμένων προπαροξύτων ουσιαστικών, μετοχών ή επιθέτων** (η εκπαίδευση των ενήλικων ή των ενηλίκων, η ευθύνη των εμπλεκόμενων ή των εμπλεκόμενων παραγόντων, των έντυπων ή των εντύπων, του αυτόφωρου ή του αυτοφώρου κ.λπ.).

Προπαροξύτονα επίθετα σε -ος: όταν χρησιμοποιούνται ως επίθετα διατηρούν τον ίδιο τόνο σε όλες τις πτώσεις, ενώ όταν χρησιμοποιούνται ως ουσιαστικά τονίζονται στην παραλήγουσα (δηλαδή **κατεβάζουν τον τόνο**) στη γενική του ενικού και στη γενική και αιτιατική του πληθυντικού.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- χρήση **πρόσθετων** (επιπλέον) τροφίμων, **ενώ** χρήση **προσθέτων** [χημικών (ουσιών)] τροφίμων· προετοιμασία των έντυπων και των πολυμεσικών εκδόσεων [ο τονισμός της λέξης έντυπων στην προπαραλήγουσα δηλώνει σαφώς ότι πρόκειται για επίθετο (έντυπων εκδόσεων), ενώ, αν η λέξη τονιζόταν στην παραλήγουσα (εντύπων), θα επρόκειτο για ουσιαστικό (τα έντυπα και οι πολυμεσικές εκδόσεις) κ.λπ.].

- υποχρεώσεις των **υπεύθυνων** επιχειρήσεων τροφίμων (αν μπει ο τόνος στην προπαραλήγουσα, οδηγεί σε παρερμηνεία, αφού μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για τις «υπεύθυνες επιχειρήσεις»). Αντίθετα, αν ο τόνος μπει στην παραλήγουσα (υποχρεώσεις των **υπευθύνων** επιχειρήσεων τροφίμων), γίνεται φανερό ότι πρόκειται για ουσιαστικό, δηλαδή για τους ανθρώπους που είναι «υπεύθυνοι» για τις επιχειρήσεις τροφίμων.

- **Γενική επιθετικοποιημένων ή ουσιαστικοποιημένων μετοχών σε -ων** (ο παρών, του παρόντος ή του παρόντα· ο αιτών, του αιτούντος ή του αιτούντα· ο φέρων οργανισμός, του φέροντος ή του φέροντα οργανισμού· ο επιβλέπων μηχανικός, του επιβλέποντος ή του επιβλέποντα μηχανικού κ.λπ.).

Σε όλα τα προαναφερόμενα παραδείγματα, **σωστή στη γενική είναι η κατάληξη -ντος** και όχι η κατάληξη -ντα (νέα σχολική Γραμματική, σ. 55). Η κατάληξη -ντα προτιμάται σε λέξεις αυτής της κατηγορίας μόνο όταν έχει καθιερωθεί στην ονομαστική η κατάληξη -ντας, τότε όμως πρόκειται πλέον για ουσιαστικά (ο ορίζοντας, του ορίζοντα· ο παράγοντας, του παράγοντα κ.λπ.).

- **Χρήση των συμφωνικών συμπλεγμάτων φτ, χτ και στ** αντί των συμφωνικών συμπλεγμάτων φθ, χθ και σθ, αντιστοίχως, στον παθητικό μέλλοντα και τον παθητικό αόριστο [να **χρησιμοποιείται** το σύμπλεγμα **στ** αντί του (συμπλέγματος) **σθ** σε ρήματα που λήγουν σε -ίζω, -άζω ή -έζω].

Ενδεικτικά παραδείγματα: **χαρκτηρίστηκε** και όχι **χαρκτηρίσθηκε**, **δικάστηκε** και όχι **δικάσθηκε**, **συμπιέστηκε** και όχι **συμπιέσθηκε**. Ως προς τα άλλα δύο συμπλέγματα, δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί γενικός κανόνας. Το ζήτημα πρέπει να κρίνεται κατά περίπτωση (δηλαδή, ανάλογα με το εκάστοτε ρήμα), αλλά με **προτίμηση**, όπου είναι δυνατόν, **στον τύπο της δημοτικής**.

- **Εσωτερική αύξηση των σύνθετων ρημάτων στον παρατατικό και τον αόριστο.**

Ενδεικτικά παραδείγματα: **επισήμανε** και όχι **επεσήμανε**, **επιδίωκαν** και όχι **επεδίωκαν** κ.λπ. (δηλαδή, **άτονη εσωτερική αύξηση δεν υπάρχει** στη νέα ελληνική).

Η **τονισμένη εσωτερική αύξηση άλλοτε διατηρείται και άλλοτε όχι**, ανάλογα με την πρόθεση που αποτελεί το πρώτο συνθετικό του σύνθετου ρήματος.

Ενδεικτικά παραδείγματα: **κατέθεσε** και όχι **κατάθεσε**, **επέβαλε** και όχι **επίβαλε**, **διέπραξε** και όχι **διάπραξε**, **απέκρουσε** και όχι **απόκρουσε** **ενώ** **εξάντλησε** και όχι **εξήντλησε**, **πρόσθεσε** και όχι **προσέθεσε** κ.λπ.

- **Τύποι του παθητικού αορίστου** (εισάχθηκε ή **εισήχθη**, **εξάχθηκαν** ή **εξήχθησαν**, λήφθηκε ή **ελήφθη**, συμπεριλήφθηκε ή **συμπεριελήφθη**, υπογράφηκε, υπογράφηκε, υπογράφηκε ή **υπεγράφη** κ.λπ.).

Σε αρκετές περιπτώσεις ο -καταρχήν προτιμητέος- τύπος, με τη «δημοτικότερη» κατάληξη -κε/-καν, ξενίζει, οπότε πρέπει **να επιλέγεται ο λόγιος τύπος**.

- **Επιλογή εξακολουθητικών ή στιγμιαίων τύπων σύνθετων ρημάτων** τα οποία έχουν ως δεύτερο συνθετικό το ρήμα **άγω** ή το ρήμα **βάλλω** (ή και το **έχω**): **θα/να προβάλλω** (εξακολουθητικό), **θα/να προβάλω** (στιγμιαίο), **έχω προβάλει**· **θα/να εισάγω** (εξακολουθητικό), **θα/να εισαγάω** (στιγμιαίο), **έχω εισαγάγει**· **θα συμμετέχω** (εξακολουθητικό), **θα συμμετάσχω** (στιγμιαίο), **έχω συμμετάσχει** κ.λπ.

Πρακτικός κανόνας: Για αποφυγή λάθους, συνιστάται η αντικατάσταση του ρήματος με ένα συνώνυμό του, ώστε να γίνει αντιληπτή η διαφορά, για παράδειγμα: **το να καταθέσεις** (στιγμιαίο) **μήνυση**, **ισοδυναμεί με το να υποβάλεις μήνυση**· **το να καταθέτεις** (εξακολουθητικό) **αγωγές**, **ισοδυναμεί με το να υποβάλλεις αγωγές**.

- Το επίθετο **ενεργός στο θηλυκό γένος**. Το πρόβλημα οφείλεται στο ότι το εν λόγω επίθετο είναι τρικατάληκτο στη νέα ελληνική (**ενεργός, ενεργή, ενεργό**), πολύ συχνά όμως, λόγω λόγιων επιδράσεων, χρησιμοποιείται ως δικατάληκτο, δηλαδή με τον ίδιο τύπο στο αρσενικό και στο θηλυκό γένος (**ενεργός συμμετοχή, ενεργός παρουσία** κ.λπ.). Προσοχή

και στη γενική (όπου συχνά συγχέεται η κλίση του με την κλίση των επιθέτων σε -ης), δόκιμος είναι ο τύπος της **ενεργού** (και όχι της ενεργούς).

Σε κάθε περίπτωση, **να τηρείται ενιαία γραμμή** στο σύνολο του κειμένου και **να αποφεύγονται οι υβριδικοί τύποι** (π.χ. να μη χρησιμοποιούνται παρατατικοί όπως θεωρείτο, δικαιούτο κ.λπ., δηλαδή τύποι όπου διατηρείται μεν η λόγια κατάληξη χωρίς όμως το έψιλον της αύξησης).

4. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

Γενικά, συχνά παρατηρείται εσφαλμένη **χρήση της μετοχής του ενεργητικού ενεστώτα ως μετοχής απόλυτης, υπερβολική χρήση του υπερβατού σχήματος⁶**, καθώς και **άκριτη υιοθέτηση ξένων συντακτικών σχημάτων**.

Συγκεκριμένα, εφιστάται η προσοχή στα εξής⁷:

- **Χρήση (εσφαλμένη) των μετοχών σε -οντας/-ώντας, συνήθως στη θέση προθετικών, κυρίως, φράσεων.**

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...αξιοποιώντας (απουσιάζει το υποκείμενο) τις δυνατότητες των Νέων Τεχνολογιών έχουν αναβαθμιστεί οι υπηρεσίες που προσφέρονται...

(Σωστή σύνταξη)

*...**με την αξιοποίηση** των δυνατοτήτων των Νέων Τεχνολογιών έχουν αναβαθμιστεί οι υπηρεσίες που προσφέρονται...*

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...βελτιώνοντας (απουσιάζει το υποκείμενο) τα ακαδημαϊκά συγγράμματα αναβαθμίζεται η ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται...

(Σωστή σύνταξη)

*...**με τη βελτίωση** των ακαδημαϊκών συγγραμμάτων αναβαθμίζεται η ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται...*

- **Αδικαιολόγητο υπερβατό.**

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...οι προτεινόμενες αναθεωρήσεις αφορούν τις οδηγίες διάθεσης στην αγορά των εμβολίων...

⁶ Όταν ανάμεσα σε δύο όρους με στενή συντακτικά και λογικά σχέση παρεμβάλλονται μία ή περισσότερες λέξεις: π.χ. **η χωρίς προσφυγή στα δικαστήρια *ρύθμιση* της διαφοράς.**

⁷ Βλ. και στη διεύθυνση: http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A110/606/3961_17691/

(Σωστή σύνταξη)

...οι προτεινόμενες αναθεωρήσεις αφορούν τις οδηγίες **διάθεσης των εμβολίων στην αγορά...**

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...**αίτημα** στην Επιτροπή του κ. Ιωάννου...

(Σωστή σύνταξη)

...**αίτημα του κ. Ιωάννου στην Επιτροπή...**

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...η εφαρμογή από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. των οδηγιών...

(Σωστή σύνταξη)

...η εφαρμογή των οδηγιών από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε....

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...η αντίσταση στη φωτιά των πυρίμαχων υλικών...

(Σωστή σύνταξη)

...η αντίσταση των πυρίμαχων υλικών στη φωτιά...

Ωστόσο, εδώ επισημαίνονται τα εξής:

- Στα προηγούμενα παραδείγματα, τόσο η γενική υποκειμενική (Ιωάννου, υλικών), όσο και η γενική αντικειμενική (οδηγιών) δεν συνοδεύονται από εκτενείς προσδιορισμούς. Αντίθετα, όταν υπάρχουν μακροσκελείς προσδιορισμοί, πολύ περισσότερο όταν συντρέχουν και λόγοι σαφήνειας, μπορεί να προτιμηθεί το υπερβατό.

- Συχνά, παρότι υπάρχουν εναλλακτικές εκφραστικές επιλογές, η χρήση του υπερβατού είναι προτιμητέα από τη χρήση εκφραστικών σχημάτων που ανατρέπουν την αλληλουχία των λέξεων μέσα σε μια πρόταση⁸.

- **Σχήμα έλξης.**

Συνιστάται να αποφεύγεται στον γραπτό λόγο.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...καταγράφει τα ονόματα όλων όσων συνέβαλαν στην υλοποίηση...

⁸ Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της σύνταξης του επιθέτου *αρμόδιος*. Έτσι, η διατύπωση **οι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας αρχές των κρατών μελών**, στην οποία υπάρχει υπερβατό, είναι προτιμότερη από τη διατύπωση *οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για την επιβολή της νομοθεσίας*. Εναλλακτικά συστήνεται **οι αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας** (με αναφορική πρόταση). Επίσης, αντί *ο αρμόδιος επίτροπος για θέματα ανταγωνισμού* συστήνεται η διατύπωση **ο αρμόδιος για θέματα ανταγωνισμού επίτροπος** ή **ο επίτροπος που είναι αρμόδιος για θέματα ανταγωνισμού**· αντί *οι απαιτούμενες διατάξεις για τη μεταφορά της οδηγίας* συστήνεται **οι απαιτούμενες για τη μεταφορά της οδηγίας διατάξεις** ή (καλύτερα) **οι διατάξεις που απαιτούνται για τη μεταφορά της οδηγίας** κ.λπ.

(Σωστή σύνταξη)

...καταγράφει τα ονόματα **όλων όσων** συνέβαλαν στην υλοποίηση...

- **Σφάλματα στη σύνταξη κάποιων ρημάτων.**

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...το θέμα αφορά στους εργαζομένους στις τράπεζες...

(Σωστή σύνταξη)

...το θέμα **αφορά τους** εργαζομένους στις τράπεζες...

- Αδικαιολόγητη **σύνταξη ορισμένων λόγιων ρημάτων με γενική** αντί της (ορθής) αιτιατικής.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

διαφεύγει της προσοχής, δικαιούται άδεια, επιδέχονται αλλαγών, μετέρχονται μέσω, απολαμβάνει προνομίων κ.ά.

(Σωστή σύνταξη)

διαφεύγει την προσοχή, δικαιούται άδεια, επιδέχονται αλλαγές, μετέρχονται μέσα, απολαμβάνει προνόμια κ.ά.

- **Άστοχη χρήση του πληθυντικού αριθμού ορισμένων λέξεων (ιδίως αφηρημένων θηλυκών)** όταν απαιτείται ο ενικός αριθμός.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...να μεταβάλουμε τις δομές του συστήματος...

(Σωστή σύνταξη)

...να μεταβάλουμε τη **δομή του συστήματος**...

- **Παράλειψη του οριστικού άρθρου ή χρήση του αόριστου άρθρου στη θέση του οριστικού.**

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...ανέλαβαν πρωτοβουλία για μια διευθέτηση του ζητήματος που προέκυψε...

(Σωστή σύνταξη)

...ανέλαβαν πρωτοβουλία για τη **διευθέτηση** του ζητήματος που προέκυψε...

- **Συσσώρευση λέξεων, ιδίως αφηρημένων ουσιαστικών, σε γενική πτώση.**

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...επόπτευσε των εργασιών καταγραφής των ζημιών που προκλήθηκαν...

(Σωστή σύνταξη)

...επόπτευσε τις εργασίες για την καταγραφή των ζημιών που προκλήθηκαν...

- **Χρήση (εσφαλμένη) των αποθετικών ρημάτων⁹.**

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

τα τελικά χειρόγραφα επεξεργάζονται από τον γλωσσικό επιμελητή..., οι μετανάστες εκμεταλλεύτηκαν από κάποιους..., η περιουσία διαχειρίστηκε από τους γονείς..., η μείωση των φόρων διαπραγματεύεται από την κυβέρνηση...

(Σωστή σύνταξη)

ο γλωσσικός επιμελητής επεξεργάστηκε τα τελικά χειρόγραφα..., οι μετανάστες έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης από κάποιους..., οι γονείς διαχειρίστηκαν την περιουσία..., η μείωση των φόρων αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης από την κυβέρνηση...

- **Απερίσκεπτη χρήση του ομοιωματικού «σαν», που ή περιττεύει ή εσφαλμένα τοποθετείται στη θέση του μορίου «ως».**

Ενδεικτικά παραδείγματα:

(Εσφαλμένη σύνταξη)

...έχει σαν στόχο να...

(Σωστή σύνταξη)

...έχει (ως) στόχο να...

(Εσφαλμένη σύνταξη)

Στο πλαίσιο του αποκεντρωμένου συστήματος, η Επιτροπή, **σαν** θεματοφύλακας της Συνθήκης και **σαν** αρχή η οποία κατέχει κεντρική θέση, καλείται να διαδραματίσει...

(Σωστή σύνταξη)

Στο πλαίσιο του αποκεντρωμένου συστήματος, η Επιτροπή, **ως** θεματοφύλακας της Συνθήκης και **ως** αρχή η οποία κατέχει κεντρική θέση, καλείται να διαδραματίσει...

⁹ Αποθετικά χαρακτηρίζονται τα ρήματα που έχουν «αποθέσει» (αφήσει) τους τύπους της ενεργητικής φωνής, άρα έχουν μόνο παθητικούς τύπους. Ως εκ τούτου, στην παθητική τους σύνταξη πρέπει να χρησιμοποιείται περίφραση με τα ρήματα τυγχάνω, υφίσταμαι, γίνομαι, αποτελώ κ.ά.

- Πρέπει, επίσης, να μην τίθενται σε ονομαστική ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί που αναφέρονται σε όνομα ή αντωνυμία γενικής ή αιτιατικής πτώσης.

(Εσφαλμένη σύνταξη)

Η αίτηση πρέπει να απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, με την ιδιότητά του ως θεματοφύλακας του πρωτοκόλλου.

(Σωστή σύνταξη)

Η αίτηση πρέπει να απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, **με την ιδιότητά του ως θεματοφύλακα** του πρωτοκόλλου.

- Όταν, όμως, υπάρχει ταυτοπροσωπία, ο προσδιορισμός που εισάγεται με το ως πρέπει να μπαίνει σε ονομαστική.

(Εσφαλμένη σύνταξη)

Η Επιτροπή καλείται να συνεχίσει εντατικά τις προσπάθειές της ως θεματοφύλακα της ορθής εφαρμογής και αποτελεσματικής επιβολής της κοινοτικής νομοθεσίας

(Σωστή σύνταξη)

Η Επιτροπή καλείται να συνεχίσει εντατικά **τις προσπάθειές της ως θεματοφύλακας** της ορθής εφαρμογής και αποτελεσματικής επιβολής της κοινοτικής νομοθεσίας (ταυτοπροσωπία: Η Επιτροπή καλείται να συνεχίσει..., η Επιτροπή είναι θεματοφύλακας...).

Στο τελευταίο παράδειγμα το ότι η λέξη θεματοφύλακας πρέπει να μπει στην ονομαστική και όχι στη γενική φαίνεται καθαρά, αν αλλαχθεί η δομή της φράσης και τοποθετηθεί ο προσδιορισμός δίπλα στο υποκείμενο:

Η Επιτροπή, ως θεματοφύλακας της ορθής εφαρμογής και αποτελεσματικής επιβολής της κοινοτικής νομοθεσίας, καλείται να συνεχίσει εντατικά τις προσπάθειές της.

Τέλος, οι συγγραφείς πρέπει να είναι προσεκτικοί όσον αφορά τη χρήση του ως με κατηγορούμενο (με ρήματα όπως τα θεωρείται, λογίζεται κ.ο.κ.). Σε μερικές περιπτώσεις (ανάλογα με το ρήμα και τους προσδιορισμούς του, καθώς και τη δομή της πρότασης) το ως πρέπει οπωσδήποτε να παραλείπεται (η περίπτωση αυτή είναι η συνηθέστερη), σε άλλες πρέπει οπωσδήποτε να μπαίνει (λιγότερο συνηθής περίπτωση), ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις αμφίβολης ή προαιρετικής χρήσης.

- Σύνταξη του **πριν** και του **μετά**.

Είναι δόκιμες και οι δύο συντάξεις, δηλαδή: πριν (από)..., μετά (από)..., άρα εναπόκειται στην κρίση του γράφοντος.

- **Αναφορικό που.**

Κατά τη **χρήση αντωνυμιών, να είναι σαφές σε ποιον όρο γίνεται η αναφορά**. Προτιμητέα η χρήση αντωνυμιών στα διάφορα γένη (ο οποίος, η οποία, το οποίο), αριθμούς (οι οποίοι, οι οποίες, τα οποία) και πτώσεις, αντί του αναφορικού που, καθώς η έκφραση των νοημάτων και η συσχέτιση με τον όρο αναφοράς γίνεται με μεγαλύτερη ακρίβεια.

Παράρτημα

Λίστες και Απαρίθμηση

Κατά τη χρήση λίστας, υιοθετήστε το ακόλουθο σχήμα:

A) Σε περίπτωση **απαρίθμησης ονομάτων ή φράσεων**, ξεκινήστε με άνω και κάτω τελεία, γράψτε το πρώτο γράμμα μικρό, χωρίστε με κόμμα και βάλτε τελεία μετά το τελευταίο στοιχείο:

- ένα,
- δύο,
- τρία.

ή

- πρώτο στοιχείο,
- δεύτερο στοιχείο,
- τρίτο στοιχείο.

B) Σε περίπτωση **απαρίθμησης ολοκληρωμένων προτάσεων**, ξεκινήστε κάθε πρόταση με κεφαλαίο και στο τέλος της βάλτε τελεία.

- Εδώ αρχίζει η λίστα.
- Εδώ συνεχίζεται η λίστα.
- Εδώ ολοκληρώνεται η λίστα.

Ορολογία στην ελληνική ή/και σε άλλες γλώσσες

- Κατά την πρώτη αναφορά ακρωνυμίου ή αρκτικόλεξου¹⁰, γράψτε τον όρο αναλυμένο, ακολουθούμενο μέσα σε παρένθεση από το ακρωνύμιο ή αρκτικόλεξό του:

Π.χ. **Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.)** έχει συνέλευση στις 13 Μαρτίου 2013.

- **Είτε αποφασίσετε να χρησιμοποιήσετε τελείες στο ακρωνύμιο/αρκτικόλεξο είτε όχι, τηρήστε με συνέπεια την επιλογή σας σε όλη την έκταση του εγγράφου.**
- Κατά την πρώτη αναφορά ελληνικού όρου του οποίου μεταφραστικό ισοδύναμο υπάρχει σε άλλη γλώσσα, **οι δύο όροι θα πρέπει να εμφανίζονται μαζί (με τον ξένο όρο να ακολουθεί εντός παρενθέσεως).**

Π.χ. Η **πολυτροπική επισήμειωση (multimodal annotation)** δίνει τη δυνατότητα επισήμειωσης σε υλικό που περιέχει εικόνα, βίντεο, ήχο είτε συνδυασμούς των προαναφερθέντων μέσων.

- Όταν ξένος όρος αντιστοιχεί σε περισσότερους του ενός ελληνικούς όρους (ή το αντίστροφο), τηρήστε με συνέπεια την επιλογή που θα κάνετε. Για παράδειγμα, ο όρος *name identities* αποδίδεται στην ελληνική ως ονοματικές οντότητες, ονόματα οντοτήτων κ.λπ. Η επιλογή σας θα πρέπει να είναι μία και να μην εμφανίζονται πολλαπλές αποδόσεις που μπορεί να δημιουργήσουν σύγχυση.
- Όταν η ίδια έννοια εκφράζεται με όρους που ο ένας επικαλύπτει ή έχει αντικαταστήσει τον άλλον, δηλώστε ποιος είναι ο όρος που χρησιμοποιείται στην τρέχουσα επιστημονική ορολογία, κάνοντας, όμως, αναφορά και σε αυτούς που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν. Για παράδειγμα: *Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 1/Diabetes mellitus type 1* (γνωστός και ως διαβήτης τύπου 1/*type 1 diabetes*, ο οποίος μέχρι πρότινος αναφέρονταν ως *ινσουλινοεξαρτώμενος διαβήτης/ insulin dependent diabetes* ή *νεανικός διαβήτης/juvenile diabetes*).
- Κατά την αναφορά σε **χώρες και νομίσματα** (κυρίως στις συντομογραφίες τους), βλ. τις οδηγίες που παρέχονται στο Διοργανικό Εγχειρίδιο Σύνταξης Κειμένων¹¹.
- Τέλος, συντάξτε δύο πίνακες: **έναν πίνακα με όλα τα ακρωνύμια/αρκτικόλεξα που χρησιμοποιήσατε αναλυμένα** που θα παραθέσετε **στην αρχή του συγγράμματος, μετά τα περιεχόμενα**, και **έναν πίνακα όπου θα αναφέρονται αντιστοιχισμένοι οι ελληνικοί όροι με τους όρους στις άλλες γλώσσες** που θα ενσωματώσετε στο ευρετήριο (index) ή παραθέσετε μετά από αυτό.

¹⁰ Τα ακρωνύμια και αρκτικόλεξα είναι συντομογραφίες που αποτελούνται μόνο από τα αρχικά (αρκτικά ή άκρα) γράμματα (π.χ. Σ.Ε.Α.Β., Ε.Μ.Π., ΕΛ.ΤΑ., ΠΡΟ.ΠΟ.).

¹¹ Διαθέσιμες στη διεύθυνση: <http://publications.europa.eu/code/el/el-370100.html>